

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobkyně: **L. T. B. V.**, zastoupená opatrovnici Mgr. Michaelou Folberovou, advokátkou, se sídlem Revoluční 1082/8, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí Policie České republiky, služby cizinecké policie, Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 17. 3. 2009, č. j. CPR-17954-1/ČJ-2008-9CPR-C249, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 7. 2012, č. j. 9 Ca 94/2009 – 35,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalobkyně **je povinna** zaplatit soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5000 Kč** na účet Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dní od doručení tohoto rozsudku.
- IV.** Ustanovené opatrovnici žalobkyně, advokátce Mgr. Michaele Folberové, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 1600 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojí kasační stížností proti shora označenému rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým bylo rozhodnuto o zamítnutí její žaloby proti shora označenému rozhodnutí žalovaného. Žalovaný tímto rozhodnutím zamítl odvolání stěžovatelky proti usnesení o zastavení řízení o žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem zaměstnání. O nákladech řízení před městským soudem bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[2] Městský soud svoje rozhodnutí odůvodnil tak, že v dané věci není sporu o tom, že stěžovatelka zmeškala lhůtu k podání žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu, když žádost o prodloužení tohoto povolení podala až 1. 9. 2008. Stěžovatelce bylo naposledy uděleno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání platné od 2. 6. 2008 do 4. 9. 2008, takže poslední den lhůty, ve které byla stěžovatelka dle § 47 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) povinna požádat o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu, připadl na 21. 8. 2008. Žádost stěžovatelky ze dne 1. 9. 2008 doručená správnímu orgánu I. stupně téhož dne byla evidentně opožděná. Toho si byla stěžovatelka vědoma, o čemž svědčí její výpověď do protokolů ze dne 4. 9. 2008 a 10. 10. 2008, předložený výměnný list – poukaz vystavený lékařkou, jímž byl proveden důkaz listinou, a dále obsah podaného odvolání, jakož i podaná žaloba.

[3] Z těchto listin vyplývá, že stěžovatelka si po zjištění, že dne 1. 9. 2008 nepodala žádost o prodloužení pobytu včas, nechala vystavit od lékařky výměnný list – poukaz, kterým stěžovatelka tvrdila a dokládala nutnost domácího ošetření pro bolesti zad jako důvod na její vůli nezávislý bránící včasnému podání žádosti. Ve správním řízení však bylo zjištěno z docházkových listů stěžovatelky i ze samotného jejího vyjádření, že oproti výměnnému listu - poukazu stěžovatelka do zaměstnání pravidelně docházela a že tak činila, aby nepřišla o prémie. Stěžovatelka přitom u svého zaměstnavatele vykonávala práci montážní dělnice.

[4] Městský soud s ohledem na tato zjištění dospěl k závěru, že se stěžovatelka nemůže v takovém případě dovolávat nové náhradní lhůty pro podání žádosti z důvodů na vůli cizince nezávislých, neboť takové důvody u stěžovatelky nenastaly. Stěžovatelka měla dostatečný časový prostor v rozmezí 120 a nejpozději 14 dní před podáním žádosti, aby si svůj pobyt na území České republiky upravila podáním včasné žádosti o prodloužení pobytu. Úprava obsažená v ust. § 47 odst. 1 věta druhá zákona o pobytu cizinců je výsledkem logického předpokladu, že v průběhu lhůty pro podání žádosti o prodloužení povolení k pobytu mohou nastat situace, kdy cizinec nebude schopen si bez svého zavinění své poměry na území České republiky upravit. Citované zákonné ustanovení je tak shovívavé k případům, kdy u cizince skutečně nastanou nepřekonatelné překážky, pro které nelze žádost podat, a cizinec si takové překážky nezaviní. Za takovou překážku pak nelze považovat jen nenadálou nemoc, ale celou situaci, v níž se cizinec ocitl. V případě stěžovatelky nebyla existence takové překážky náležitě prokázána, neboť stěžovatelka, byť jí bylo vystaveno potvrzení o nezbytnosti domácího ošetření, docházela pravidelně do zaměstnání. Nadto jí tento výměnný list – poukaz byl vystaven až zpětně na dobu nemoci od 19. 8. do 29. 8. 2008 s datem vystavení dne 1. 9. 2008, tj. v den, kdy se stěžovatelka dověděla o tom, že její žádost je opožděná. Lze sice pochopit, že pokud byla stěžovatelka skutečně nemocná, pak do zaměstnání docházela pro zachování příjmu. Nebylo však prokázáno, zda byla stěžovatelka skutečně nemocná. Pokud by i měla tvrzené zdravotní problémy, pak z jejího dalšího chování (pravidelné docházení do práce) nelze jednoznačně dovodit, že nebyla schopna, byť i zprostředkovaně a byť i nedostatečnou, pouze blanketní žádostí, o prodloužení pobytu požádat. Městský soud proto dovodil, že nešlo o důvody na vůli stěžovatelky nezávislé.

[5] Městský soud dále uvedl, že správní orgány rozhodly v souladu se zákonem, neboť okolnosti, pro které stěžovatelka nepodala žádost včas, posoudily na základě dostatečně provedených šetření a zhodnotily je podle odpovídajícího zákonného ustanovení. Městský soud se rovněž ztotožnil s hodnocením žalovaného, že stěžovatelka mohla ve stanovené lhůtě podat i neperfektní žádost, kterou by bylo možno následně doplnit o zákonem požadované náležitosti. Řízení o žádosti stěžovatelky bylo právem zastaveno podle § 169 odst. 7 písm. d) zákona o pobytu cizinců, neboť stěžovatelka podala žádost v době, kdy k tomu nebyla oprávněna.

II. Kasační stížnost

[6] Proti tomuto usnesení městského soudu brojí stěžovatelka kasační stížností, v níž namítá stížnostní důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

[7] Stěžovatelka namítá, že nemoc podle potvrzení vystaveného MUDr. M., praktickou lékařkou z P., trvala od 19. 8. 2008 do 29. 8. 2008, tedy i během posledních dnů pro podání žádosti. Stěžovatelka uvedla, že v době nemoci chodila do zaměstnání proto, že se obávala, že jinak jí zaměstnavatel neprodlouží pracovní smlouvu, když je na území České republiky cizinka. Proto stěžovatelka odmítla vydání neschopenky. To, že chodila do zaměstnání v době nemoci, neznamená, že by nebyla nemocná. Stěžovatelka naopak musela řešit svou nutnou účast v zaměstnání a zároveň nemoc. K chození do zaměstnání ji donutily existenční problémy, tj. aby měla finanční prostředky na svou obživu v České republice.

[8] Stěžovatelka se domnívá, že svoji nemoc nemohla ovlivnit a že se proto jedná o důvod na její vůli nezávislý. V takovém případě je možné podle § 47 zákona o pobytu cizinců podat žádost ve lhůtě do tří pracovních dnů po zániku důvodu. V zákonné třídní lhůtě přitom byla žádost stěžovatelkou podána. Stěžovatelka doplňuje, že neměla na území České republiky po celou dobu svého pobytu žádné problémy se státními orgány ani se zákony a svoje žádosti o prodloužení trvalého pobytu posílala vždy včas. V tomto výjimečném případě byla vedena zdravotními důvody. Žádost stěžovatelky o prodloužení pobytu je třeba posuzovat v celém kontextu a nikoliv formalisticky.

[9] Závěrem stěžovatelka navrhuje zrušení rozsudku městského soudu napadeného kasační stížností a požaduje náhradu nákladů řízení.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatelka je též zastoupena opatrovníci, která je advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[11] Ust. § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném v době rozhodování žalovaného stanovilo, že *žádost o povolení k dlouhodobému pobytu je cizinec povinen podat nejdříve 120 a nejpozději 14 dnů před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 120 dnů. V případě, že podání žádosti ve lhůtě podle předchozí věty zabrání důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec oprávněn tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po zániku těchto důvodů; vízum se do doby zániku tohoto oprávnění považuje za platné.*

[12] Podle názoru Nejvyššího správního soudu není pochyb o tom, že případné onemocnění cizince lze považovat za důvod nezávislý na vůli cizince ve smyslu ust. § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. To lze dovodit například z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 3. 2006, čj. 10 Ca 230/2005-36, ze kterého se podává, že *„Doložené onemocnění lze podřadit pod zákonný pojem „důvodu na vůli cizince nezávislého“ a skutečnost, že cizinec neměl všechny doklady k podání žádosti obstarané ve standardní lhůtě zákonem stanovené, když je doloženo, že před vypršením této lhůty onemocněl, rovněž nelze hodnotit k jeho tíži tak, že měl k tomu dostatečný časový prostor předtím, než onemocněl.“*

[13] Podle názoru Nejvyššího správního soudu však je třeba také vzhledem k dikci ust. § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců (srov. formulaci „*zabrání důvody na vůli cizince nezávislé*“), aby se jednalo nejen o důvody na vůli cizince nezávislé, ale aby též šlo o důvody, které objektivně cizinci zabránily v podání žádosti. V projednávané věci stěžovatelka dokládala potvrzením od praktického lékaře existenci onemocnění vyžadujícího domácí ošetření v době relevantní pro podání žádosti, na druhé straně však bylo správním orgánem v řízení zjištěno (a následně i potvrzeno výpovědí stěžovatelky ve správním řízení do protokolu ze dne 10. 10. 2008 a tvrzeními stěžovatelky v kasační stížnosti), že stěžovatelka přes svou údajnou nemoc docházela pravidelně do zaměstnání. Nejvyšší správní soud se tedy ztotožňuje se závěrem městského soudu, že i pokud by stěžovatelka skutečně trpěla tvrzenými zdravotními obtížemi, nelze z jejího dalšího chování dovodit, že nebyla schopna i jen zprostředkovaně, případně i pouze blanketní žádostí, v relevantní době požádat o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky.

[14] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

IV. Náklady řízení

[15] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalovanému podle obsahu spisu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly a žalovaný také náhradu nákladů řízení nepožadoval.

[16] Podle ust. § 9 odst. 6 ve spojení s ust. § 9 odst. 4 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích rozhodl Nejvyšší správní soud o uložení povinnosti k zaplacení soudního poplatku žalobkyni, jež byla v řízení zastoupena opatrovníci, až v rozhodnutí, jímž se řízení končí. Podle položky č. 19 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou uvedeného zákona, je kasační stížnost zpoplatněna částkou 5 000 Kč.

[17] Podle ust. § 9 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, se za tarifní hodnotu při výkonu funkce opatrovníka ustanoveného soudem účastníku řízení, jehož pobyt není znám, považuje za tarifní hodnotu částka 1000 Kč. Za jeden úkon právní služby tedy náleží opatrovníci stěžovatelky podle § 7 advokátního tarifu 500 Kč.

[18] Opatrovnice stěžovatelky požadovala podáním ze dne 10. 6. 2013 odměnu za převzetí a přípravu zastoupení dne 27. 2. 2013, za nahlížení do spisu dne 4. 4. 2013 a za sepis a podání kasační stížnosti dne 10. 4. 2013.

[19] Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené opatrovníci stěžovatelky odměnu za převzetí a přípravu zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu i přesto, že ustanovená opatrovnice stěžovatelky netvrdila první poradu s klientkou. Nejvyšší správní soud přitom přihlédl k tomu, že z povahy věci nemohla být první porada s klientkou realizována, neboť stěžovatelka byla neznámého pobytu, a také k tomu, že ustanovená opatrovnice stěžovatelky se seznámila se spisem nahlédnutím do spisu dne 4. 4. 2013. Nejvyšší správní soud zároveň však nepřiznal ustanovené opatrovníci stěžovatelky odměnu za samotné nahlížení do spisu dne 4. 4. 2013, neboť podle jeho názoru je tento úkon pokryt poskytnutím odměny za úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu. Soud také přiznal ustanovené opatrovníci stěžovatelky odměnu za sepis a podání kasační stížnosti dne 10. 4. 2013. Za dva úkony právní služby tak náleží ustanovené opatrovníci stěžovatelky odměna ve výši 1000 Kč.

[20] Podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu náleží ustanovené opatrovnici stěžovatelky náhrada hotových výdajů za dva úkony právní služby ve výši 600 Kč.

[21] Celkem tedy náleží ustanovené opatrovnici stěžovatelky odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 1600 Kč, která se nezvyšuje o DPH, neboť opatrovnice stěžovatelky uvedla v podání ze dne 10. 6. 2013, že není plátkyní DPH.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. července 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu